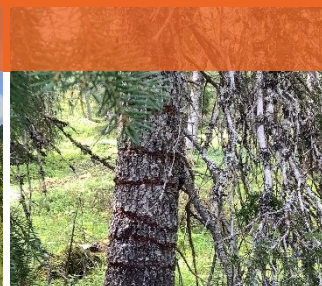

Skjøtselsplan for Stormyra, Lierne kommune, Trøndelag fylke

Solfrid Helene Lien Langmo

Skjøtselsplan for Stormyra, Lierne kommune, Trøndelag fylke

Forfattere: Solfrid Helene Lien Langmo

Publisert: 01.04.2025

Antall sider: 29 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Statsforvalteren i Trøndelag

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Langmo, S. H. L. 2024. Skjøtselsplan for Stormyra, Lierne kommune, Trøndelag fylke. Biofokus rapport 2024.135. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Deler av Stormyra med Leirbakken i bakgrunnen / Høyløa som en gang stod her / Rike starrsamfunn / Kantsoner med en del bjørk / Gammel gran med spor etter tretåspett. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo

Biofokus rapport 2024–135

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-442-5

Gaustadalléen 21

NO-0349 OSLO

Org.nr: 982 132 924

post@biofokus.no

www.biofokus.no

Forord

Skjøtselsplanen for Stormyra i Lierne kommune er utarbeidet av Biofokus på oppdrag fra Statsforvalteren i Trøndelag. Skjøtselsplanen gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel av den trua naturtypen slåttevær, og er i samsvar med handlingsplanen for Utvalgt naturtype slåttevær. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med grunneieren.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del (kap. 1) gir en generell beskrivelse av naturtypen slåttevær og beskrivelse av skjøtsel og restaurering av naturtypen. Andre del (kap. 2 og utover) er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase. I tillegg finnes bilder og artslistor.

Biofokus takker Statsforvalteren ved Simon Heier for godt samarbeid i prosessen med skjøtselsplanen. Vi takker også grunneier Sten-Arthur Sælør grunneier og Øyvind Kveli som utfører mye av den praktiske skjøtselen for faktaopplysninger og verdifulle innspill til planen, for den gode mottakelsen vi fikk sommeren 2024, og for sitt brennende engasjement for kulturlandskapet i Kvelia UKL!

Markabygda, 1. april 2025

Solfrid Helene Lien Langmo

Store flate myrer, til dels omgitt av svært gammel granskog kjennetegner Stormyra. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Innhold

1	A Generell del	5
1.1	Beskrivelse av naturtypen	5
1.2	Hovedtyper av slåtteyr	6
1.3	Forekomst og tilstand	6
1.4	Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av slåtteyr.....	7
	Litteratur.....	8
2	B Spesiell del.....	9
2.1	Områdebeskrivelse	9
3	Skjøtselsplan for Stormyra.....	12
4	Detaljert beskrivelse av naturtypene på lokaliteten	15
5	Kilder.....	17
	Vedlegg.....	18
	Kart/Ortofoto	18
	Bilder	21
	Artsliste	27

1 A Generell del

1.1 Beskrivelse av naturtypen

Slåttemyr er områder med fuktighetskrevede vegetasjon som danner/har dannet torv, og som er preget av langvarig høsting gjennom slått. Etter opphør av slått vil arealet fortsatt regnes som slåttemyr så lenge myra er preget av de økologiske prosessene som skyldes tidligere slått. Ei slåttemyr i gjengroing vil da regnes som slåttemyr så lenge endringene skyldes opphør av slått og ikke andre naturlige prosesser (eks. forsumping, torvakkumulasjon). Ut fra denne definisjonen så slutter ei myr å være slåttemyr når de naturlige prosessene er viktigere for myras utseende og arts mangfold enn de prosessene som skyldes tidligere slått. Ei myr slutter også å være slåttemyr når andre bruksmåter eller inngrep har større innvirkning på de økologiske prosessene enn den tidligere slåtten (nedbygging, drenering, beiting, m.m.).

Myrene deles i to hovedtyper etter tilgangen på mineralnæring. **Jordvassmyr** (minerotrof/ minerogen myr) er myr som får tilført mineraler fra vann som har vært i kontakt med mineraljorda, dvs. minerogent (geogent) vann, mens **nedbørmyr** (ombrotrof/ombrogen myr) bare får tilført næring fra nedbøren. Innenfor et myrkompleks er det ofte en mosaikk mellom ulike utforminger av nedbørmyr og jordvassmyr. Jordvassmyr deles inn i fattig, intermediær, middelsrik og ekstremrik myr basert på endringer i vegetasjonen langs fattig-rik-gradienten. Dette er en av hovedgradientene på myr, og variasjonen langs denne gradienten sammen med variasjonen langs myrkant-myrflate-gradienten og tue-løsbunn-gradienten (fra tørt til vått) brukes til å dele vegetasjonen på myr inn i ulike enheter (se f.eks. Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. – NINA temahefte 12: 1-279. (Fremstad, 1997)).

Ei slåttemyr har brukbar produksjon av gras og urter som kan høstes. Jordvassmyrer har høyere produksjon i feltsjiktet enn nedbørmyrer, og det er derfor bare jordvassmyrene som ble slått. Ofte er det høyere produksjon på de rikeste myrene, og et mer variert planteliv som ofte gir seg utslag i høyere næringsverdi på høyet. De beste slåttemyrene har derfor middelsrik og ekstremrik myrvegetasjon, men fattigere myrer finnes over svært store arealer og har også vært viktige. Dette gjelder f.eks. store arealer med slåttemyr i Agder-fylkene og mange av slåttemyrene på Vestlandet.

Langs tue-løsbunn-gradienten er det fastmattene som er viktigst på slåttemyrene. Her ligger vannstanden i lange perioder av vekstsesongen lågere enn røttene til plantene. Dette gir bedre oksygenforhold og bedre tilgang på næringsstoffer, som igjen gir høyere produksjon i forhold til våtere typer. Ellers har myrkantene vært viktige slåttemyrarealer. Myrkantene er ofte tresatte, og de er i dag spesielt utsatt for gjengroing. Utforminger av høgstarrmyr og mykmatte med høg produksjon har også vært viktige slåttemyrarealer.

Slåttemyrer fremstår med relativt jevn overflate uten, eller med svake, myrstrukturer og artene er relativt jevnt fordelt. Feltsjiktet domineres av graminider (gras og starr), men rike slåttemyrer kan ha mye urter (se nedenfor). Vedvekster mangler, men myrer i gjengroing har ofte busker og trær mot kantene. Botsjiktet er velutvikla med overvekt av teppedannende moser, torvmoser på de fattigste myrene og brunmoser på de rikeste (se nedenfor). Det er relativt få arter som utgjør det meste av fôret som høstes på slåttemyr. Først og fremst er starrartene viktige, og da spesielt de høgvekste artene flaskestarr og trådstarr. Også gråstarr, stjernestarr, slåttestarr, kornstarr, duskull, torvull, blåtopp og bjønnskjegg er viktige graminider, og alle de nevnte artene opptrer både på fattig og rik slåttemyr. På rike myrer kommer det til en rekke arter, der særbustarr, gulstarr, engstarr og breiull er viktige. Urter på både fattig og rik

slåttemyr omfatter bukkeblad, rome og tepperot, mens en rekke urter, bl.a. orkideer inngår på rikmyr (og delvis intermediær myr).

1.2 Hovedtyper av slåttemyr

Variasjonen i forekomsten av plantearter langs fattig-rik-gradienten er den viktigste på slåttemyr, og det skilles mellom tre hovedtyper langs denne gradienten. Samtidig skilles gjerne slåttemyrer i låglandet i Sør-Norge (boreonemoral og sørboreal vegetasjonssone) ut som egen type på grunn av forekomsten av låglandsarter og trusselbildet. Produksjonsverdiene nedenfor er basert på slått annethvert år på slåttemyr i Midt-Norge.

Fattig slåttemyr er i botnsjiktet dominert av torvmoser, der stivtorvmose og dvergtorvmose er de viktigste artene. Dessuten er levermoser svært vanlige. Feltsjiktet er dominert av graminider. Mykmattene har mye dystarr i feltsjiktet, og i tillegg er sivblom og bjønnskjegg blant de vanligste artene. I fastmatter er bjønnskjegg, duskull, blåtopp og starr-arter vanlige. Produksjonen ved slått varierer fra 30-50 kg/daa i mykmatter til 60-100 kg/daa i fastmatter. I fastmatter dominert av rome, og med dårlig dekning av andre karplanter, reduseres produksjonen raskt til samme nivå som for mykmatter når slåtten gjenopptas. Dette henger samme med at rome hemmes sterkt av slåtten.

Intermediær slåttemyr har et velutvikla botnsjikt og det er innslag av urter i feltsjiktet. Alle de nevnte artene fra fattig slåttemyr inngår, dessuten noen av artene fra rik slåttemyr som særbustarr, grønnstarr, myrklegg, sveltull og rosetorvmose. Flaskestarr, trådstarr, slåttestarr, gråstarr og kornstarr kan være viktige mengdearter. Produksjonen i intermediær slåttemyr er lite undersøkt, men ligger nok på nivå med fattigmyr eller noe høyere.

Rik slåttemyr har et velutvikla botnsjikt dominert av brunmoser som myrstjernemose, navargulmose, messingmose og brunmakkmose, og det er større forekomster av levermoser som brundymose. Feltsjiktet er artsrikt og dominert av grasvekster og urter. Arter som tåler slått godt, slik som sotstarr, særbustarr, gulstarr, slåttestarr, duskull, breiull, myrtust og fjellfrøstjerne er relativt vanlige eller forekommer i større mengder. Stor dominans av høge og rasktvoksende arter som blåtopp, takrør og mjørdurt i kantene kan indikere gjengroing. Produksjonen ved slått varierer fra 50-100 kg/daa i mykmatter til 100-135 kg/daa i fastmatter.

Slåttemyr i låglandet skiller seg ikke vesentlig fra de andre delnaturtypene. Det viktigste er forekomsten av låglandsarter/sørlige arter som f.eks. taglstarr (myrkant), nebbstarr, smalmarihand, myrflangre, mjølkerot (intermediær myr), og i gjengroende slåttemyrer står gjerne svartor og trollhegg.

1.3 Forekomst og tilstand

Myrslått har hatt et stort omfang i Norge, og var en svært viktig kilde til vinterfôr for husdyra i det førindustrielle jordbruket. Trolig ble flere tusen km² myr høstet regelmessig da omfanget var på sitt største i siste halvdel av 1800-tallet. Myrslåtten avtok utover på 1900-tallet og tradisjonell høsting opphørte de fleste steder her i landet rundt 1950. I dag holdes noen få slåttemyrer i hevd med aktiv skjøtsel.

Slåttemyrer finnes over hele landet, og med tyngdepunkt i indre og midtre deler der det er store arealer av jordvassmyr og relativt korte avstander til bygder med gardar. Fylkene i Midt-Norge har klart flest registrerte lokaliteter, fulgt av Oppland og Hedmark. Også Buskerud, Telemark og Agder-fylkene har mye slåttemyr, men Buskerud og Telemark er mangelfullt kartlagt. Det samme gjelder Nord-Norge. Slåttemyrer i låglandet i Sør-Norge (boreonemoral og sørboreal vegetasjonssone) er sjeldne, spesielt på Østlandet.

Slåttemyrer over hele landet er i dag i endring som følge av gjengroing. På myrflatene går prosessen sakte, og myrene kan fremdeles være åpne sjøl mange tiår etter at slåtten opphørte, spesielt i høgereliggende strøk. Den største endringen er at myroverflata blir mer kupert eller tuete; det blir større forskjell mellom forsenkninger og forhøyninger. I myrkantene skjer endringene raskere, og busker og kratt brer seg utover; svartor, trollhegg og pors i låglandet og i sør; dvergbjørk og vier i høgereliggende strøk og i nord. Gråor og bjørk er også viktige arter i gjengroingsfasen, gråor først og fremst i mellomboreal sone og lågere, bjørk i alle vegetasjonssoner under skoggrensa. I tillegg øker mengden av kantarter som marikåpe, sumphaukeskjegg, mjødukt, kvitmaure og myrfioler. Også forekomsten av høge graminider som klubbestarr, takrør og blåtopp øker på bekostning av mindre arter som særbustarr, gulstarr og myrtust. I botnsjiktet øker forekomsten av oppreiste og tuedannende moser som torvmoser på bekostning av nedliggende, teppedannende moser som myrstjernemose og brunmakkmose, og et tett strølag gir et mindre velutvikla botnsjikt.

1.4 Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av slåttemyr

Skjøtsel av slåttemyr bør skje så nært opp til den tradisjonelle bruken som mulig, men målsettinga med skjøtselen er avgjørende både for stubbehøgde, slåtteintervall, slåttetidspunkt og behov for fjerning av slåttegraset. Avhengig av størrelsen på arealet kan det være hensiktsmessig med ulike skjøtselstiltak og ulik skjøtselsintensitet i forskjellige deler av området. Det kan også være hensiktsmessig å skille mellom en restaureringsfase de første årene og en årlig skjøtselsfase seinere, avhengig av graden av gjengroing.

I restaureringsfasen ryddes området for kratt, og trær tynnes og gjenstående trær kvistes opp til mannshøgde. Rydding skal skje «nedenfra», det vil si ved å ta ut busker og små trær og la store trær stå, eventuelt ta dem ut i en senere fase, avhengig av målsettingen med skjøtselen. Stubber må kappes så langt ned som mulig slik at de ikke skaper problemer ved etterfølgende slått. Kvistene/stammene på kratt og mindre busker bør dras opp og kuttes under markoverflata med øks. Etter rydding er det spesielt viktig at alt ryddeavfall, kvist, stubber og lignende blir samla sammen og brent på egne steder, og aller helst frakta ut av området. Dette for å unngå unødig oppgjødsling.

Ved restaurering er det viktig å ikke sette i gang med mer omfattende rydding enn det en greier å følge opp med skjøtsel i ettertid. Rydding uten påfølgende slått kan gi økt gjengroing.

Ofte må områdene slås en gang i året i restaureringsfasen, og i låglandsområder kan det være nødvendig med slått to ganger i året. Etter hvert som krattoppslag reduseres og produksjonen i feltsjiktet stabiliserer seg er det i de fleste tilfellene tilstrekkelig med slått fra hvert tredje til hvert tiende år for å holde krattet i sjakk. I sørlige og lågtliggende områder kan det være nødvendig med hyppigere slått.

Slått med tohjulstraktor er et godt alternativ til ljåslått, og erfaringer fra blant annet Sølendet naturreservat i Røros viser at slått med tohjulstraktor er ca. 7 ganger raskere enn ljåslått. Bruk av kantklipper med knivblad er et alternativ i tuete og ulendt terreng, men er om lag like arbeidskrevende som ljå.

Slåttemyr bør skjøttes med slått, husdyrbeiting er ikke et godt alternativ. Beiting og slått påvirker myr på forskjellig måte. Høgt grunnvatn og torvdanning gjør myra sårbar for tråkk. Tråkk av beitedyr fører lett til skader på plantedekket og blottlegging av torv med påfølgende erosjon. Etter hvert vil busker og kratt etablere seg på forhøyninger som tråkket har skapt. Husdyr på utmarksbeite kan kanskje forsinke gjengroing på slåttemyr reint visuelt, men vil ikke kunne erstatte effekten av slåtten.

Slåttegraset kan gjerne tørkes på bakken slik at frø fra plantene frigjøres, men det bør fjernes fra slåtteområdene. Dette er først og fremst viktig for at høyet ikke skal «gjødsle» myra. I høgereliggende strøk der nedbrytinga går seint, vil høyet dessuten bli liggende på bakken i flere år og gi endra forhold for moser og mindre karplanter sammenlignet med områder som rakes, spesielt hvis produksjonen er relativt høy. Også til sammenraking vil bruk av maskiner være mye raskere enn tradisjonelle metoder med bruk av rive. Hvis høyet ikke skal brukes, kan det samles opp i hauger og brennes. Her kan kompostering kan være et alternativ i lågereliggende områder. Dersom formålet med skjøtselen først og fremst er å holde krattet unna myrene, kan slått uten oppsamling være et alternativ i områder med relativt låg produksjon.

Litteratur

Praktiske detaljer og erfaringer omkring restaurering og skjøtsel av slåttemyr kan finnes i publikasjoner fra NTNU Vitenskapsmuseet, f.eks.:

Lyngstad, A. 2012. Kartlegging, overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat 2012. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2012-8: 1-36.

Lyngstad, A., Øien, D.-I., Vold, E.M. og Moen, A. 2013. Slåttemyrlokaliteter i Sør-Norge. A. Prioritering av lokaliteter for skjøtsel og overvåking. B. Kartlegging av slåttemyr på Østlandet 2012-2013. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2013-8: 1-96.

Øien, D.-I. og Moen, A. 2006. Slått og beite i utmark - effekter på plantelivet. Erfaringer fra 30 år med skjøtsel og forskning i Sølendet naturreservat, Røros. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2006-1: 1-57.

Rapportene er fritt tilgjengelige på www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner.

Se også:

Moen, A. 1989. Utmarksslåtten - grunnlaget for det gamle jordbruket. – Spor 4: 36-42. Moen, A. og Øien, D.-I. 2012. Sølendet naturreservat i Røros: forskning, forvaltning og formidling i 40 år. – Bli med ut! 12: 1-103. Akademika forlag/Fagbokforlaget

Norderhaug, A. m.fl.(red.) 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. – Landbruksforlaget.

2 B Spesiell del

2.1 Områdebeskrivelse

Innledning

Biofokus har på oppdrag for Statsforvalteren i Trøndelag utarbeidet skjøtselsplanen for Stormyra i Leirbakkdalen (gnr 8/3) i Lierne kommune (Figur 1). Myra er i dag ute av bruk, men det er godt dokumentert at det har vært slått her, og det foreligger planer om å gjenoppta slåtteskjøtsel. Denne planen skisserer skjøtsels- og restaureringstiltak for området.

Naturgrunnlag

Stormyra er på ca. 120 daa og ligger nede ved Leirbakkelva på vestsida av den vide Leirbakkdalen vest av Kvelia. Den er omgitt av bakkemyrer og skog, og avgrenses mot øst av en større løsmasserygg (esker). Området ligger i overgangen mellom klart (O2) og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (O1), og på grensen mellom mellom- og nordboreal vegetasjonssone basert på Moen (1998). Berggrunnen i området er overveiende rik, og dominert av fyllitt og glimmerskifer (NGU, 2024a). Løsmassene på myra består naturlig nok av torv og myr, men det er grunn til å tro at torva i alle fall delvis ikke er særlig tykk. Under myra dominerer tykke løsmasseavsetninger bestående av morenematerialer og breelvavsetninger (NGU, 2024b).

Stormyra ligger i dalbunnen, og storparten er relativt flat (flatmyr og slakmyr basert på (Lyngstad et al., 2023)). Mot vest strekker myra seg oppover lisidene og skifter karakter fra homogen slåttemyr til mer heterogen og ordinær bakkemyr. Mye av dette er holdt utenfor avgrensningen av slåttemyra da myrvegetasjonen i svært liten grad skiller seg fra resterende bakkemyrer i området. Myra er fra tidligere slått, og ruinene av en høyløe befinner seg i et skogholt vest i lokaliteten (Riksantikvaren, 2024).

Myra er som nevnt avgrenset fra elva av en markant løsmasserygg (esker) som går i dalens retning. Devis er det tatt ut sand i denne, men den har fremdeles en funksjon og holder igjen sigevannet som kommer fra liene vest for myra. Dette gjør at deler av myra har høyt grunnvannsspeil, særlig i perioder med mye nedbør.

Tidligere registreringer

Fra tidligere er det ingen registreringer fra Stormyra i Naturbase (Miljødirektoratet, 2024c), og i Artskart (Artsdatabanken & GBIF Norge, 2024) ligger bare et par registreringer av fjellbjørkemåler. En finner heller ikke den aktuelle myra omtalt i sentrale rapporter knyttet til naturtypekartlegging i Lierne (Gaarder et al., 2007; Lyngstad et al., 2012; Moen et al., 2006). Lokaliteten ligger også rett utenfor grensene til Kvelia UKL, som gårdene i Leirbakkdalen er en del av.

Naturtyper og vegetasjon

Siden det ikke foreligger noen tidligere kjente registreringer fra området ble myra undersøkt for naturtyper sommeren 2024, og kartleggingen baserte seg på gjeldende versjon av Miljødirektoratets instruks for 2024 (Miljødirektoratet, 2024a). Data er digitalt innsamlet ved hjelp av NiN-App utviklet for kartlegging etter Miljødirektoratets instruks. En del artsfunn er lagt inn i BioFokus Artsfunnbase (BAB) slik at de vil fremkomme i Artskart. Feltarbeidet ble utført av Solfrid Helene Lien Langmo i godt vær og gode undersøkelsesforhold den 5. august 2024. Undersøkelsene ble samlet sett utført på en tid på året der en regner med å kunne fange opp de fleste relevante artsgrupper. Både grunneier og Øyvind Kveli

som vil delta aktivt i skjøtsel og restaurering av området deltok under deler av feltarbeidet hvor de fikk en gjennomgang av både naturtypen slåtte-myrr og sentrale temaer rundt skjøtsel og restaurering.

I forbindelse med feltarbeidet ble store deler av Stormyra registrert som naturtypen slåtte-myrr (NINFP2410166177). Både denne og mange av de omkringliggende myrarealene er i stor grad intermediære (middelsrike), men mer kalkrike partier forekommer sporadisk der påvirkningen fra rikt sigevann er tydeligere. Etter NiN 2 (Bratli et al., 2019) er de å regne som intermediær semi-naturlig myr (V9-2) med innslag av kalkrik semi-naturlig myr (V9-C-3) i de mer sigevannspåvirkede partiene hvor innslaget av basekrevende arter er høyere. I et parti mot øst er det svært vått, og preget av slåtte-myrr er svakere. Her vil trolig slått være vanskelig (Sone 3 i Figur 4). Av arter dominerer først og fremst trådstarr og flassestarr sammen med slåttestarr store arealer. I de våteste partier finnes i tillegg bukkeblad og myrklugg. Bunnsjiktet domineres i store arealer av torvmoser, og en ser tydelig at disse vokser raskt som følge av mangel på skjøtsel. I rikere partier inngår også arter som fjellfrøstjerne, sumphaukeskjegg, svarttopp og jåblom, samt at arter som rosetorvmose, myrstjernemose og rødmakkmose inngår i bunnsjiktet. Orkideer ble i svært liten grad påvist, og disse var ablomstra og lot seg vanskelig artsbestemme sikkert. De var også begrenset til flekkene med de rikeste myrtypene.

Etter Miljødirektoratets instruks for 2024 (Miljødirektoratet, 2024a) oppnår slåtte-myrr moderat kvalitet. Dette ut fra at den er i noe gjengroing, samt har et noe begrenset mangfold av basekrevende arter (kalkindikatorer). Moderat lokalitetskvalitet tilsvarer svært stor verdi etter Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger (Miljødirektoratet, 2024b) ut fra at lokaliteten også får status som utvalgt naturtype basert på forskrift for utvalgte naturtype (Klima- og miljødepartementet, 2024). Om en skulle gitt lokaliteten verdi etter det gamle systemet (DN-Håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning, 2007)), ville lokaliteten oppnådd verdien Viktig – B. Dette i første rekke ut fra restaureringspotensial, og områdets beliggenhet i et mer helhetlig kulturlandskap på Leirbakken. I tillegg til lokaliteten med slåtte-myrr er det registrert et par mindre lokaliteter med gammel granskog og en lokalitet med rik gransumpskog i kanten av myra (Tabell 1 og Figur 3). Disse lokalitetene fortsetter videre vestover opp gjennom lia, og det er også flere andre arealer med gammel granskog rundt myra, utenfor det undersøkte området.

I rik gransumpskog ble sukkernål (Nær truet - NT) registrert på svært gammel gran. Ut over dette er det ikke registrert verken rødlistearter basert på Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken, 2021) eller fremmedarter basert på fremmedartslista (Artsdatabanken, 2023) innenfor det undersøkte området. Det er likevel grunn til å tro at det kan forekomme flere rødlistearter knyttet til gammel strukturrik gran i myrkantene, kanskje særlig av lav og dødvedsopp. En bør derfor unngå hogst av områder med gammel, strukturrik gran i forbindelse med restaurering av slåtte-myrr. Mange av trærne i disse områdene er sannsynligvis flere hundre år gamle. En kan heller ikke utelukke at det forekommer rødlistearter av moser i myra selv om potensialet er noe begrenset på grunn av mangel på de aller rikeste myrtypene. I tillegg er det et visst potensiale for at rødlistearter av insekter knytta til våtmarkstyper og gammel strukturrik gran kan forekomme. Det er likevel mer sannsynlig med et høyere arts mangfold av insekter i det flompåvirkte skogsystemene langs Leirbakkelva. Slåtte-myrr (semi-naturlig myr) regnet som sterkt truet (EN) på Norsk rødlistede naturtyper (Artsdatabanken, 2018). Det samme gjelder også for rik gransumpskog. Gammel granskog er ikke en rødlista naturtype, men har sentral økosystemfunksjon (Framstad et al., 2020) da den er et viktig levested for et stort antall sjeldne og rødlista arter. Mange slike er da også dokumentert knyttet til lignende skog andre steder i Lierne, og også i Leirbakkdalen.

Tabell 1. Naturtyper som ligger helt eller delvis innenfor det undersøkte området.

ID	Navn	Naturtype	Lokalitetskvalitet	Areal (daa)
NINFP2410166177	Stormyra	Slåttemyr	Moderat kvalitet	53,3
NINFP2410166176	Stormyra S	Rik gransumpskog	Høy kvalitet	2,9
NINFP2410166178	Stormyra S 2	Gammel granskog med gamle trær	Moderat kvalitet	1,4
NINFP2410166175	Stormyra SV	Gammel granskog med gamle trær	Moderat kvalitet	2,8

Tidligere og nåværende bruk

Fra tidligere er det utarbeidet skjøtselsplan for ei slåttemark på Leirbakken som denne myra tilhører (Vesterbukt, 2014) med påfølgende revisjon i 2019 (Lyngstad et al., 2019). I disse rapportene finner en at gården ble ryddet på 1690-tallet. Grunneier Sten-Arthur Sælør (pers. medd.) opplyser at gården har vært drevet siden 1693 som en klassisk fjellgård med et lite antall husdyr til eget bruk. Utslåttene spilte en stor rolle for gårdene mange steder i Trøndelag (Lyngstad et al., 2012). Gjennom tidligere naturtypekartlegginger i Lierne (Gaarder et al., 2007; Lyngstad et al., 2012; Moen et al., 2006) er det fanget opp en rekke større områder med slåttemyrer, enkelte også beliggende i Leirbakkdalen. I tillegg finner en beskrivelser av myrslått i kommunen, som inkluderer slått av både fattige og rikere myrtyper. En finner sågar beskrivelser av at det er lagt høy i stakk etter slått av fattigmyrer, noe som sier en hel del om behovet for denne typen tilleggssfor.

I matrikkelen fra 1723 er myrslått omtalt på Leirbakken (Berg, 1996), og ved jordbrukstellinga i 1870 finner en at utslåtter gir omtrent 26 høylæss. Rundt 1950 bestod besetningen på gården av 4 kyr, 2 kalver, hest, gris, høns og 25 sauer (Berg, 1996). Fra 1970-tallet var det her ifølge Vesterbukt (2014) ca. 100 vinterforede sauer som beitet utmarka, og periodevis også innmarka. Videre finner en at beitet her pågikk fram til rundt år 2000, da dyreholdet ble nedlagt på gården. Ifølge grunneier Sten-Arthur Sælør (pers. medd.) ble myra slått årlig fram til på starten av 1950-tallet, og at den etter dette har stått uten skjøtsel. Det er likevel grunn til å tro at dyr på utmarksbeite har beita myra mer eller mindre sporadisk frem til på 2000-tallet da dyreholdet tok slutt.

Påvirkning og tilstand

Siden det er forholdsvis lang tid siden lokaliteten har hatt systematisk skjøtsel, er den tydelig preget av gjengroing gjennom både opphoping av mye strø (dødt plantemateriale), og at unge bjørkekratt sprer seg fra kantene. Slåttepreget er fremdeles tydelig, i særlig grad i sentrale deler og mot nord, mens gjengroingen har kommet noe lenger mot vest, sør og øst. Mot øst inngår også noen av de våteste partiene der artssammensetningen avviker noe fra resten av myra med innslag av mer fuktighetskrevede arter. Myras funksjon er i stor grad intakt, noe som blant annet vises på at tilførsel av sigevann fra skråningene mot vest ikke er forstyrret av inngrep. Mot sør/vest skjærer ei grøft over myra. Denne er imidlertid gjengrodd og drenerer dårlig. Det finnes en del ung bjørk langs denne i sør, og her tuedannelsen er tydeligere enn andre steder i myra, slik at den i noe grad kan sies å ha påvirket lokaliteten. Påvirkningen er avtagende i takt med at grøfta gror igjen. Langs ryggen mot øst er det tatt ut en del masser langs den siden som vender bort fra myra, og en vei er bygget oppe på ryggen. Dette ser ikke ut til å påvirke lokaliteten i nevneverdig grad i dag, men forskjellene er tydelige på flyfoto (Figur 2). Imidlertid har veifyllinga redusert arealet av myra noe. Vest i lokaliteten ligger ruiner av ei høyløe på en liten haug.

3 Skjøtselsplan for Stormyra

SKJØTSELSPLAN STORMYRA – NINFP2410166177			
DATO UTARBEIDING AV 1. SKJØTSELSPLAN: 11.12.2024			
DATO BEFARING (1.SKJ.PL.): 05.08.2024			
KONTAKT MED GRUNNEIER/BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM): Kontakt på epost og telefon i forkant av befaring, felles befaring med grunneier og den som kommer til å ha hovedansvar for skjøtsel, grunneier har fått mulighet til å uttale seg til utkast til skjøtselsplan.			
1.SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV: Solfrid Helene Lien Langmo			FIRMA: Biofokus
UTM SONE LOKALITET(ER): Stormyra: 32 W	NORD: 7163077	ØST: 717773	GNR./BNR.: 8/3
NÅVÆRENDE AREAL PÅ SKJØTSELSPLAN-/NATURBASE LOKALITET: 53,4 daa		AREAL (ETTER EVENTUELL RESTAURERING AV LOKALITET): 64,2 daa	
MÅL			
HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN: På sikt gjenoppta slåttene av storparten av Stormyra, og gjennom skjøtsel og restaurering tilbakeføre området til slik det fremstod da det var i bruk som utslått, og samtidig ivareta biologiske verdier og kulturhistorie knyttet til myrslått i et helhetlig, verdifullt kulturlandskap på Leirbakken.			
KONKRETE DELMÅL: På sikt gjenoppta slåttene på hele myra i perioden fra 2025-2034. Arealer som er svært fuktige slås bare om dette er mulig (ca. 7,3 daa på selve Stormyra og 1-3 daa i potensielt restaureringsareal mot sør.). Fjerning av ung bjørk der denne forekommer både innenfor lokaliteten og i kantsonene. Mellom slåttene bør en vurdere å slå kantsoner for å holde nede lauvoppslag, særlig i starten. Unngå hogst av gammel granskog både på fastmark og i myrer rundt Stormyra så sant dette er mulig. Området deles i fire slik at en kan slå ca. 1/4 av myra hvert år og samme areal slås hvert 4. år. Areal som skal slås hvert år blir da 12 daa om en holder de fuktigste partiene (Sone 3 i kartet i Figur 4) utenfor. Start med arealet som ligger lengst mot nord, nærmest Leirbakken.			

EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER:

Restaurere mindre områder langs kantene og eventuelt et litt større område lenger mot sør tilbake til slåttefyr (Sone 2 i kartet i Figur 4 – samlet areal 10,8 daa hvorav 4,2 daa ligger rundt naturtypen og 6,6 daa ligger i et areal litt lenger sør på myra).

TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE:

Opprettholde artsmangfoldet karakteristisk for Stormyra. På sikt er det ønskelig med økt antall og økt utbredelse av urter i forhold til gras og starr.

Opprettholde forekomster av gammel skog i liene rundt lokaliteten som er habitat for sjeldne og rødlista arter. Slike arter bør forekomme i området også i fremtiden.

MÅL FOR BEKJEMPELSE AV PROBLEMARTER/GJENGROING:

Redusere forekomstene av ung bjørk både innenfor og langs kantene av lokaliteten.

AKTUELLE TILTAK	Prioritering (år)	Ant, daa og timer	Kontroll (Dato)
Generelle tiltak:			
Rydding på Stormyra nord	2025	2 daa/10 t	
Rydding på Stormyra øst	2026	2 daa/10 t	
Rydding på Stormyra sør	2027	2 daa/10 t	
Rydding på Stormyra vest	2028	2 daa/10 t	
Slått på Stormyra nord	2025, 2029, 2033	12 daa/6 t	
Slått på Stormyra øst	2026, 2030, 2034	12 daa/6 t	
Slått på Stormyra sør	2027, 2031, 2035	12 daa/6 t	
Slått på Stormyra vest	2028, 2032, 2036	12 daa/6 t	
Raking, oppsamling og bortkjøring av høy på Stormyra nord	2025, 2029, 2033	12 daa/20 t	
Raking, oppsamling og bortkjøring av høy på Stormyra øst	2026, 2030, 2034	12 daa/20 t	
Raking, oppsamling og bortkjøring av høy på Stormyra sør	2027, 2031, 2035	12 daa/20 t	
Raking, oppsamling og bortkjøring av høy på Stormyra vest	2028, 2032, 2036	12 daa/20 t	
Samlet arbeidsmengde blir anslagsvis 34 t per år .			
Aktuelle restaureringstiltak slått: Første slått delområde 1-4. Ekstra arbeid i forbindelse med at første slått er mer krevende (fjerning av strølag) mm. Timetall for ekstra arbeid ved første slått er basert på erfaring med restaureringsarbeid av slåttefyr i Lierne.	2025-2028	12 daa/15t	
Andre aktuelle restaureringstiltak: Restaurering av kantsoner rundt Stormyra (Sone 2) Restaurering av område mot øst (Sone 2) Gjenopptakelse av slått i kantsoner rundt Stormyra (Sone 2) Gjenopptakelse av slått i område mot øst (Sone 2) Raking, oppsamling og bortkjøring av høy i restaurerte områder rundt Stormyra (Sone 2) Raking, oppsamling og bortkjøring av høy i område mot øst (Sone 2)	2025-2030 2030-2035 2025-2030 2030-2035 2025-2030 2030-2035	4,2 daa/20 t 6,6 daa/33t 4,2 daa/3 t 6,6 daa/4t 4,2 daa/11 t 6,6 daa/14t	

Andre årlige skjøtselstiltak: Sørge for at gammel gran ivaretas ved rydding og skjøtsel i kantsoner.		Årlig	-	
UTSTYRSBEHOV: Tohjulsstraktor med slåttesnute (bjelkeslåmaskin) eller tilsvarende redskap, firhjuling med svans/henger for oppsamling/transport av gras, river, kantklipper (evt. ljà og slipestein for sliping av ljàblad), øks, motorsag, verneutstyr som hjelm, hørselvern, verneklær og vernebriller.				
OPPFØLGING: 2034				
BEHOV FOR REGISTRERING AV SPESIFIKKE ARTSGRUPPER: Nei				
Tilskudd søkt år:		Søkt til:		
Tilskudd tildelt år:		Tildelt fra:		
SKJØTSELAVTALENS PARTER:				
ANSVAR: Sten-Arthur Sælør				

4 Detaljert beskrivelse av naturtypene på lokaliteten

SØKBARE EGENSKAPER (FOR NATURBASE)					
NAVN PÅ LOKALITETEN: Stormyra		KOMMUNE: Lierne		OMRÅDENR.: -	
ID I NATURBASE: NINFP2410166177		REGISTRERT I FELT AV: Solfrid Helene Lien Langmo		DATO: 05.08.2024	
EVENTUELLE TIDLIGERE REGISTRERINGER (ÅR OG NAVN) OG ANDRE KILDER (SKRIFTLIGE OG MUNTlige): Grunneier Sten-Arthur Sælør og han som vil utføre storparten av skjøtselen, Øyvind Kveli deltok i deler av feltarbeidet.				SKJØTSELSAVTALE: INNGÅTT ÅR: 2024 UTLØPER ÅR: 2034	
HOVEDNATURTYPE (% ANDEL FORDELING): Slåttemyr – 100% TILLEGGSNATURTYPER/MOSAIKK (% ANDEL FORDELING): Ingen andre inngår i selve slåttemyra, men flere lokaliteter med gammel og rik barskog finnes i kantene, og vil få skjøtselsplanen til gjennomsyn før endelig leveranse.			KARTLEGGINGSENHETER ETTER NIN, M1:5000 (% ANDEL FORDELING): Intermediær semi-naturlig myr – 50% Kalkrik semi-naturlig myr – 50 %		
VERDI (A, B, C) / LOKALITETSKVALITET: Moderat kvalitet Viktig - B			ANNEN DOKUMENTASJON (BILDER, BELAGTE ARTER M.M.): Bilder tatt i forbindelse med feltarbeid		
STEDKVALITET		TILSTAND/HEVD		BRUK (NÅ):	
< 20 m	x	God		Slått	
20-50 m		Svak		Beite	
50-100		Ingen	x	Pløying	
>100 m		Gjengrodd		Gjødsling	
		Dårlig		Lauving	
				Torvtekt	
				Brenning	
				Park/hagestell	
VEGETASJONSTYPER: L2 Intermediær fastmattemyr L3 Intermediær mykmatte/løsbunnmyr L4 Høgstarmyr M2 Middelsrik fastmattemyr M3 Ekstremrik fastmattemyr N2 Rikkilde					

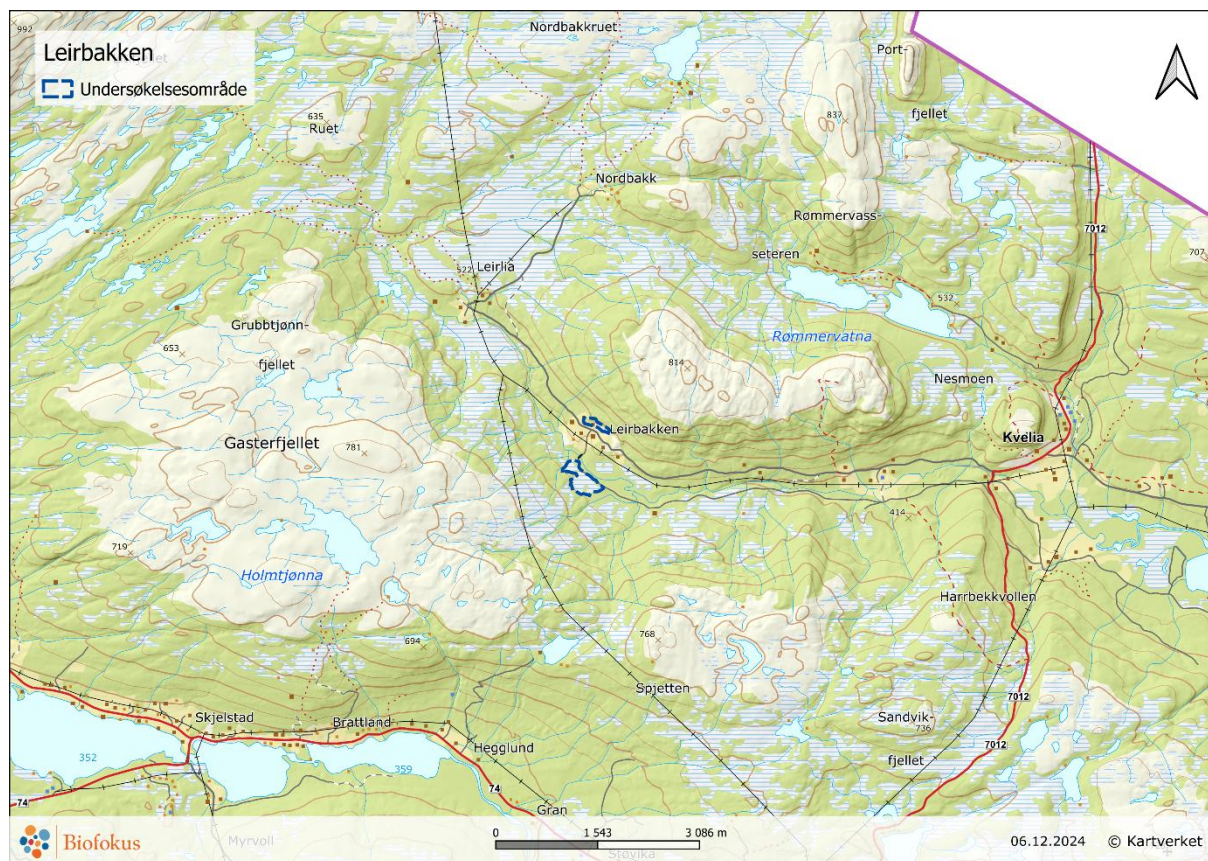
LOKALITETSBESKRIVELSE Stormyra NINFP2410166177
NATURTYPE: Slåttemyr E15.1
KARTLAGT: 05.08.2024
STØRRELSE: 4,5 daa
SAMLET LOKALITETSKVALITET BASERT PÅ MILJØDIREKTORATETS INSTRUKS: Moderat lokalitetskvalitet
TILSTANDSBESKRIVELSE: Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten består av slåttemyrer med lite gjengroingspreg med unntak av en del lyng i feltsjikt. Den er uten spor etter menneskelige inngrep, men bærer preg av at slåtten opphørte på 1950-tallet, med mye dødt gras og begynnende tuedannelse i partier.
NATURMANGFOLDBESKRIVELSE: Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er mellom 10 og 100 daa, og har spredte forekomster av kalkindikatorer. Partier med intermediære myrer dominerer, med arter som blåtopp og trådstarr sammen med blant annet tepperot og småbjønnskjegg. Her inngår noe torvmoser. Ellers dominerer rikere myrer med store mengder trådstarr og rødmakkmose og myrstjernemose i bunnsjiktet av arter ellers kan nevnes svarttopp, sveltull og dvergjamne. Noe småvokst bjørk finnes i busksjiktet i tillegg til noe dvergbjørk.
VERDI ETTER DN-HÅNDBOK 13: Viktig (B-verdi)
VERDIVURDERING BASERT PÅ DN-HÅNDBOK 13: Stormyra er ei relativt stor slåttemyr (litt over 50 daa) som fremdeles er åpen og bærer tydelig preg av langvarig hevd. Imidlertid er skjøtselen opphørt og myra i gjengroing med noe lyng og ung bjørk samt opphoping av betydelige mengder dødt plantemateriale fordi nedbrytningen i området går svært sakte. Den er dominert av middelsrik til rik myrvegetasjon, men med svært få innslag av ekstremrik myrvegetasjon. Dette tilsier verdien Viktig – B, en verdi som kan øke gjennom målrettet skjøtsel og restaurering, noe det ligger godt til rette for her.

5 Kilder

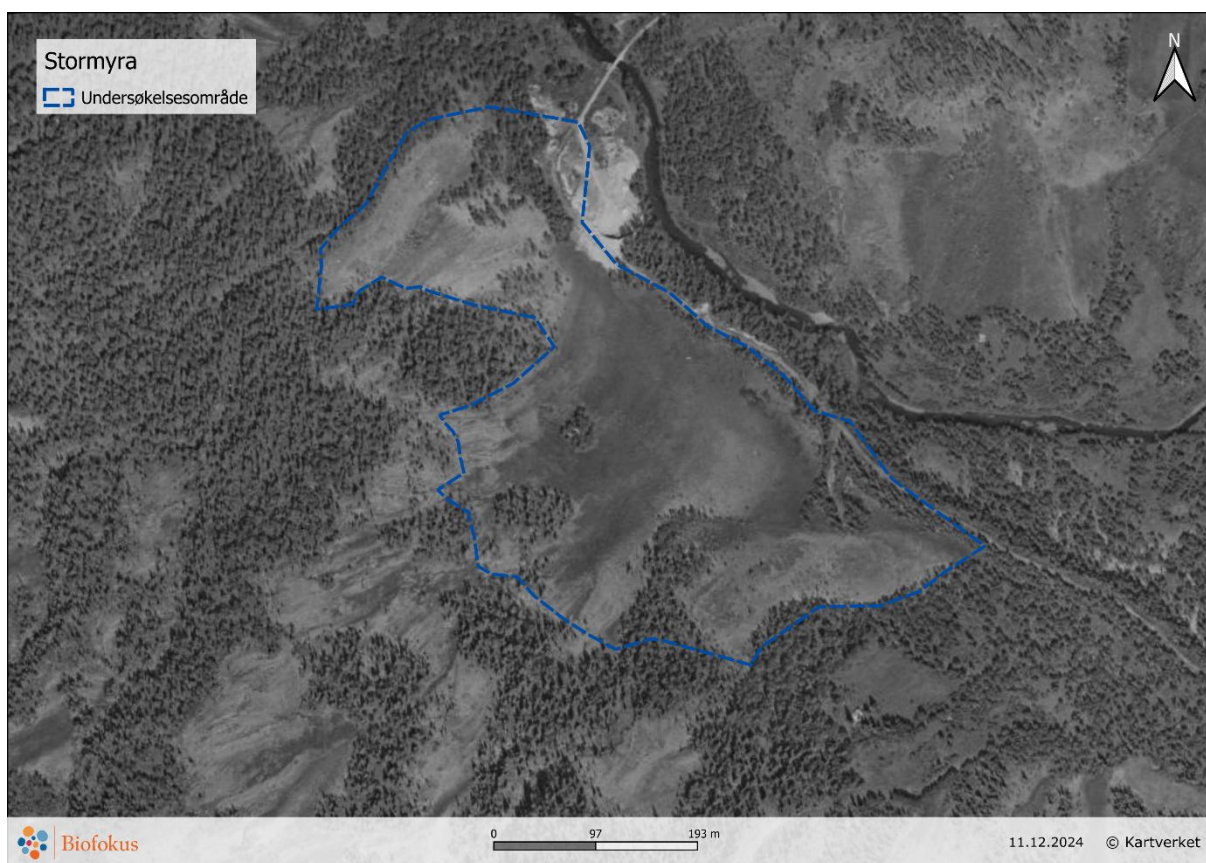
- Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for Naturtyper* 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. (2021). *Norsk rødliste for arter* 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken. (2023, august 11). *Fremmede arter i Norge—Med økologisk risiko* 2023. <https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>
- Artsdatabanken, & GBIF Norge. (2024). *Artskart—Internettportal for artssøk*. <https://artskart.artsdatabanken.no/>
- Berg, A. (red.). (1996). *Bygdebok for Lierne kommune. B. 3: Gårdshistorie Nordli*. Lierne kommune.
- Bratli, H., Halvorsen, R., Bryn, A., Arnesen, G., Bendiksen, E., Jordal, J. B., Svalheim, E. J., Vandvik, V., Velle, L. G., Øien, D.-I., & Aarrestad, P. A. (2019). *Beskrivelse av kartleggingsenheter i målestokk 1:5000 etter NiN (2.2.0). Utgave 1, kartleggingsveileder nr 4*, Artsdatabanken, Trondheim.
- Direktoratet for Naturforvaltning. (2007). *Kartlegging av naturtyper—Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. Utgave 2006 (oppdatert 2007)*. Direktoratet for Naturforvaltning. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Framstad, E., Blom, H. H., Brandrud, T. E., Bär, A., Johansen L, Olsen, S. L., Stabbetorp, O. E., & Øien, D.-I. (2020). *Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks. Dokumentasjon av sentral økosystemfunksjon. NINA Rapport 1781*. Norsk institutt for naturforskning. Norsk institutt for naturforskning.
- Fremstad, E. (1997). *Vegetasjonstyper i Norge*. NINA.
- Gaarder, G., Fjelstad, H., Hofton, T. H., Klepsland, J. T., & Reiso, S. (2007). *Biologisk mangfold i Lierne kommune. Miljøfaglig utredning, rapport 2007:11*. ISBN 978-82- 8138-211-4.
- Klima- og miljødepartementet. (2024). *Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven—Lovdata*. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>
- Lyngstad, A., Grenne, S. N., Thorvaldsen, P., Velle, L. G., & Øien, D. I. (2019). *Revidering av skjøtelsesplaner for kulturmark i Trøndelag i 2019. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk notat 2019-17: 1-398*.
- Lyngstad, A., Moen, A., Halvorsen, R., & Øien, D.-I. (2023). *Beskrivelser av torvmassivenheter. Kunnskapsgrunnlag for NiN versjon 3. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk rapport 2023-4: 1-102*.
- Lyngstad, A., Øien, D. I., & Moen, A. (2012). *Slåttemyrundersøkelser i Nord- og Sør-Trøndelag. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 2012-6: 1-150*.
- Miljødirektoratet. (2024a). *Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Miljødirektoratet veileder* (No. M-2209 Versjon 12.01.2024; s. 411). <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2022/januar/kartleggingsinstruks-kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin/>
- Miljødirektoratet. (2024b). *Konsekvensutredning av klima og miljø, Veileder M-1941*. Miljødirektoratet/Norwegian Environment Agency. <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/>
- Miljødirektoratet. (2024c). *Naturbase*. <https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>
- Moen, A., Lyngstad, A., Nilsen, L. S., & Øien, D. I. (2006). *Kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge. NTNU Vitenskapsmuseet, rapport botanisk serie 2006-3. 99 s*.
- Moen, A. (med Odland, A. & Lillehun, A.). (1998). *Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon*. Statens Kartverk.
- NGU. (2024a). *Interaktivt berggrunnskart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste*. https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/
- NGU. (2024b). *Interaktivt løsmassekart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste*. https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/
- Riksantikvaren. (2024). *Kulturminnesøk*. <https://www.kulturminnesok.no/>
- Vesterbukt, P. (2014). *Skjøtelsesplan for slåttemark. Leirbakken, Lierne kommune, Nord-Trøndelag fylke. Bioforsk Midt-Norge. 2014*.

Vedlegg

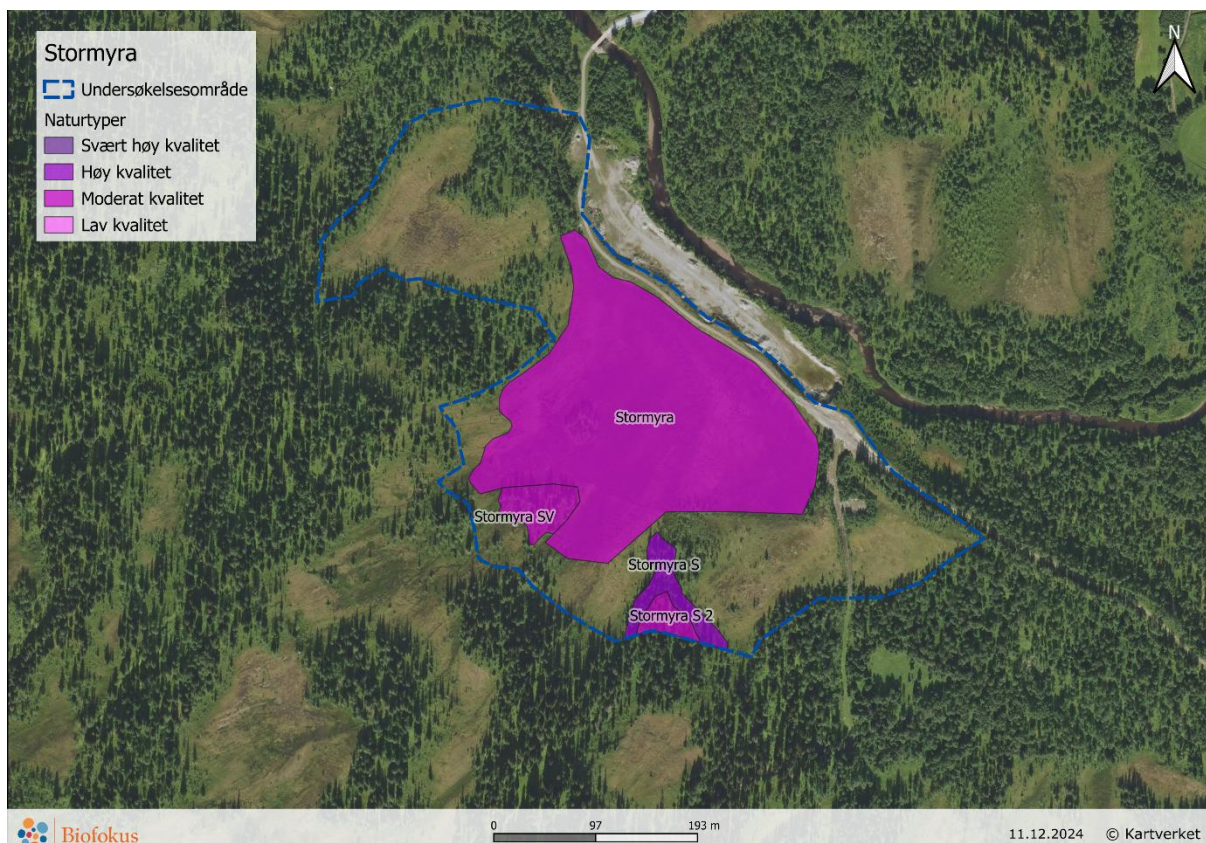
Kart/Ortofoto

Figur 1. Oversiktskart der undersøkte områder er markert med blått. Både slåtte-myra og slåtte-markene på Leirbakken er undersøkt samtidig. Hvitt felt nordøst i kartet mangler da dette basiskartet ikke dekker Sverige. Kartgrunnlag: Kartverket.

Figur 2. Det undersøkte området slik det fremstår på flybilder fra hhv. 1977 (øverst) og 2023 (nederst). Mye ser likt ut, men en kan stedvis ane mer ujevne strukturer på flyfoto fra 2023. Avskjæringsgrøfta er tydelig på bildene. Denne er nok ment å ta unna noe av vannet slik at myra blir tørrere og lettere å slå. Kartgrunnlag: Kartverket.

Figur 3. Oversikt naturtypelokaliteter registrert i forbindelse med feltundersøkelsene. Det er bare en av dem som er slåttemyr. Resten er knyttet til biologisk verdifulle skogtyper i enten gammel eller rik skog. Kartgrunnlag: Kartverket.

Figur 4. Områder som egner seg for slåtteskjøtsel (sone 1) og for restaurering (sone 2). Områdene nærmest Stormyra prioriteres først før arealet lenger sør. Arealer i sone 3 er såpass fuktige at slåtteskjøtsel er mindre aktuelt. Grå trekant markerer ruinen av høyløa som en gang stod her. Oransje linjer markerer omtrentlig inndeling av myra i fire. Kartgrunnlag: Kartverket.

Bilder

Figur 5. 32W Ø 717928 N 7163088. **Delområde Stormyra øst.** Stormyra sett fra øst mot vest (øverst) og mot sør (nederst). De bjørkedominerte partiene mot skogen midt i bildet på det nederste bildet er restaureringsareal. Fotografen så på veien øst for myra. Nærmest fotografen er myra svært blaut og det er ikke sikkert disse arealene lar seg slå hvert år. I 2024 var det forholdsvis tørt her, men likvel sto vann i enkelte dammer. Småbjørkene som står utover i myra kan hogges, men tynn mer forsiktig i områder med større trær. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 6. 32W Ø 717716 N 7163212. **Delområde Stormyra nord.** Stormyra sett fra nordvest mot sørøst. Dette er de mest intakte delene av myra hvor slåtteskjøtsel kan settes i gang uten særlig mye restaurering. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 7. 32W Ø 717716 N 7163212. Fra samme punkt som forrige bilde, men sett mot vest. Delområde Stormyra nord med overgang mot restaureringsareal i kanten. Her kan vier og ung bjørk fjernes mens noe eldre bjørk bør få stå igjen med tanke på å unngå massive lauvoppslag etter hogst. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 8. 32W Ø 717950 N 7163077. **Delområde Stormyra vest.** Stormyra sett fra vest mot hhv øst (øverst) og sørøst (nederst). Myra har delvis noe kildepreg og enkelte blaute flekker som kan være vanskelige å få slått i peropder med mye vann. I bjørkekrullen på det øverste bildet ligger restene etter høyløa som en gang stod her. Gammel grankog mot sørøst bør få stå urørt, mens noe av den unge bjørka nærmest slåttemyra kan hogges. Også bjørk ute på myra fjernes. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 9. 32W Ø 717950 N 7163077. **Delområde Stormyra sør.** Stormyra sett fra sør mot hhv. nord (øverst) og nordvest (nederst). Fotografen står i grensa for lokaliteten, ved grøfta som kan sees på flyfoto. Bjørk langs denne kan fjernes. Legg merke til forskjellen i farge og tetthet på starren utenfor lokaliteten (til venstre i bildet) og innenfor lokaliteten (til høyre i bildet). Arealet utenfor lokaliteten kan vurderes restaurert på sikt. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 10. 32W Ø 717668 N 7163007. Delområde Stormyra vest. Deler av lokaliteten sett mot grensa i vest. Utenfor lokaliteten går myrene over i mer ordinære bakkemyrer. En kan ikke utelukke at det har vært slått her, men det ligger i så fall langt tilbake og dette preget er nå borte. Om det er ønsket om å slå mer lenger frem i tid, kan en jo vurdere å slå mer også oppover i skarpningene her. Gammel granskog bør få stå i fred mens yngre bjørk kan hogges. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 11. Høyløa som en gang stod her. På bildet ser en både konturen av veggene og mønrestokken. Restene bør få ligge og ev. ny løe bør settes opp ved siden av. Tømmeret er relativt råttent, men stokkene er viktige for mange lav og dødvedtilknyttede arter. Noe ung bjørk kan fjernes rundt tuftene, men alt bør ikke hogges da dette kan skape tette oppslag av ung lauvskog. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 12. Fra en av lokalitetene med gammel granskog som er registrert her. Slike grantrær er ofte flere hundre år gamle (3-400 år er ikke uvanlig), og har vokst svært sakte. Det gir både veden og greinene en helt særegen struktur som er gunstig for mange høyt spesialiserte arter knyttet til gamle trær. Typisk for slike trær er at greinene blir hengende tett ned langs stammen. Disse har ofte en særegen lavflora med en rekke høyt rødlista arter. Blant annet er Lierne det norske kjerneområdet for den sterkt truede (EN) arten taigabendellav, som en ikke kan utelukke at finnes på denne eller lignende graner rundt Stormyra. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Artsliste

Tabell 2: Artsliste for Stormyra, basert på feltkartlegging (05-08.2024) og eksport fra Artskart (12.12.2024) (Artsdatabanken & GBIF Norge, 2024). Listen er ikke uttømmende.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Dato
Karplanter	<i>Alnus incana</i>	gråor	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Bartsia alpina</i>	svartopp	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Betula nana</i>	dvergbjørk	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Betula pubescens</i>	bjørk	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Carex dioica</i>	særbustarr	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Carex echinata</i>	stjernestarr	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Carex lasiocarpa</i>	trådstarr	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Carex nigra</i> sunsp. <i>nigra</i>	slåttestarr	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Carex pallescens</i>	bleikstarr	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Carex panicea</i>	kornstarr	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Carex rostrata</i>	flaskestarr	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Comarum palustre</i>	myrhatt	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Crepis paludosa</i>	sumphaukeskjegg	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Equisetum sylvaticum</i>	skogsnelle	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Eriophorum angustifolium</i>	torvull	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Eriophorum vaginatum</i>	torvull	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Galium boreale</i>	hvitmaure	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Menyanthes trifoliata</i>	bukkeblad	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Molinia caerulea</i>	blåtopp	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Myrica gale</i>	pors	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Parnassia palustris</i>	jåblom	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Pedicularis palustris</i>	myrklegg	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Picea abies</i>	gran	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Potentilla erecta</i>	tepperot	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Salix sp</i>	vier sp.	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Solidago virgaurea</i>	gullris	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Thalictrum alpinum</i>	fjellfrøstjerne	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Trichophorum alpinum</i>	sveltull	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Trichophorum cespitosum</i> subsp. <i>cespitosum</i>	småbjønnskjegg	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Karplanter	<i>Vaccinium myrtillus</i>	blåbær	Livskraftig (LC)	05.08.2024

Karplanter	<i>Viola palustris</i>	myrfiol	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Lav	<i>Chaenotheca subroscida</i>	sukkernål	Nær truet (NT)	05.08.2024
Moser	<i>Campylium stellatum</i>	myrstjernemose	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Moser	<i>Scorpidium revolvens</i>	rødmakkmose	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Moser	<i>Scorpidium scoroioides</i>	stormakkmose	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Moser	<i>Sphagnum sp.</i>	torvmose sp.	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Moser	<i>Sphagnum warnstorffii</i>	rosetorvmose	Livskraftig (LC)	05.08.2024
Sommerfugler	<i>Epirrita autumnata</i>	fjellbjørkemåler	Livskraftig (LC)	25.09.2008

Biofokus

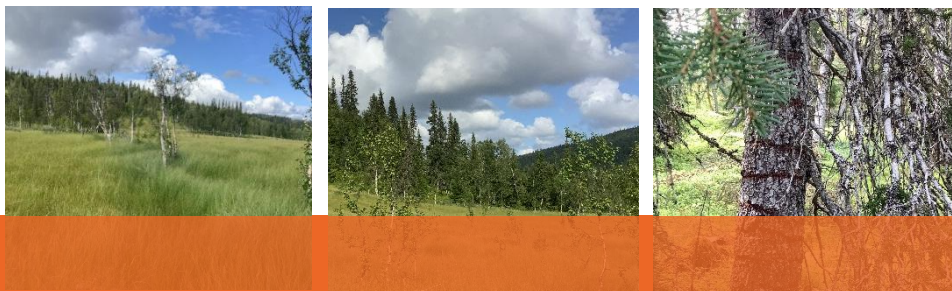
– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2024–135
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-442-5

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no